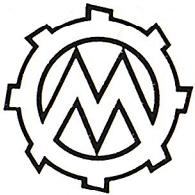

TEKNIIKAN WAIHEITA TEKNIK I TIDEN TEKNIKAN MUSEOLEHTI 2/1984 kesäkuu 2. vuosikerta

Kustantaja
Suomen Teknillinen Museoyhdistys -
Tekniska Museiföreningen i
Finland ry

Päätoimittaja
Matti Krank

Toimitus
Matti Krank
Laurinlahdentie 12 E
02320 ESPOO
puh. 90-8017830 (iltaisin)

Toimituskunta
Carl-Fredrik Geust
Pertti Kaarna
Matti Krank
Jaakko Liede
Karl-Erik Michelsen
Lea Väkeväinen

Osoitteenmuutokset
Kai Mielck
Oikokatu 9 A 18
00170 Helsinki 17
puh. 90-608665

Tekniikan Waiheiden seuraava
numero ilmestyy lokakuussa

Paino
Painoratas Oy, Helsinki

Museologia ja teknologia

Museo muuttuu. Ja selvästikin hyvään suuntaan. Myös yleisön kiinnostus museota kohtaan näyttää lisääntyvän. Lankeaa luonnostaan, että museoalan koulutustakin joudutaan kehittämään. Museotoiminta tarvitsee käytännön museotyöhön liittyvän vankan teoreettisen perustan.

Näitä asioita selvittelee Suomen Museoliiton julkaisu MUSEO 3/1984. Mainittakoon, että aiemmin Suomen Museoliitto tiedottaa -nimisenä, A5 kokoisena ilmestynyt julkaisu kasvoi A4-kokoon 1983 ja kuluvan vuoden alussa se sai uuden MUSEO-nimen. Mielenkiintoisella tavalla ja nykyaikaisesti museoalaa käsittelevänä voi lehteä suositella jokaisen museosta kiinnostuneen luettavaksi.

Suomen Museoliiton pääsihteeri Anja-Tuulikki Huovinen selvittelee artikkelissa "Museologia — mitä se on?" museologian kehitystä, luonnetta ja koulukuntia. Tällä hetkellä yritetään löytää sen todellinen olemus ja paikka tieteen kentässä sekä määritelmä. Museologiaa opetetaan jo 315:ssä yliopistossa maailmassa. Suomessakin on opetus alkanut, Jyväskylän yliopistossa viime syksynä ja Turun yliopistoon otetaan museologian opiskelijoita ensi syksynä.

Museologian ajattelu on kansainvälisellä tasolla laajaa, voimakasta ja nopeasti etenevää. Yhteiskunta odottaa museoilta panosta kehittämiseen — kirjoittaa Huovinen — ja mikäli museot eivät odotukseen vastaa, on aika kulkenut niiden ohitse. Ainoa keino puolustaa olemassaoloaan ja saavuttaa päämääränsä on museon luonteen ja tehtävien perustava teoreettinen erittely ja metodien kehittyminen. ... Museoalan koulutusta ei voida enää ratkaista yksinomaan käytännön näkökulmasta. Käytännön työ-

kin tarvitsee teoriaa kehittyäkseen.

Mitä edellä on mainittu museologian määrittelyn tarpeellisuudesta koskee luonnollisesti myöskin tekniikan museotoimintaa. Jo käsite tekniikka museon yhteydessä tarvitsee selvityksen ja oman määritelmänsä. Laajimmassa merkityksessään "työtä säästävät ja tehostavat laitteet ja menetelmät" kattaa tekniikka esimerkiksi jalkapalloilijan pallonkäsittelytekniikan. On selvää, että näin laajasti käsitettynä tekniikan museon varsinainen idea häviää taivaan tuuliin. Tekniikan museotoimi voitaisiin rajata käsittämään vaikkapa tiedettä hyväksyttävään käyttävään tekniikkaan, teknologiaan ja sen juuriin. Teknologiakin on käsitteenä kuitenkin varsin ristiriitainen. Esimerkiksi edellä siteeratun kirjoituksen mukaan museologiaan liittyvä museografiaksi nimetty käytännön toiminta — käsittää museotyön teknologian!

Sana tekniikka ja teknologia ovat peräisin kreikan kielestä. Kreikan *tekhne* tarkoitti lähinnä taitoa, kuten lääkintätaito, keittotaito. *Logos* oli varsin monimerkityksinen sana. Platonin ideaopin perusyksikkö oli logos, joka on suomennettu ideaksi. Lähinnä kreikankielistä maailmaa varten kirjoitettu Johanneksen evankeliumi alkaa lauseella: "alusalla sana." Tässä ilmaisu logos on suomennettu sanaksi. Käsitteen logos merkitystä voitaneen pitää lähinnä teoriaan viittaavana, ei käytännön toimintaan. Käsite on pyöräytetty pääläelleen kun teknologialla on alettu tarkoittaa työtapoja ja koneita käsittävää oppia.

Tekniikan erikoismuseolle ei pelkkä museologian määrittely riitä, etenkin jos museo haluaa tukea tekniikan tai teknologian teoreettista tutkimusta. Olisikin aiheellista määritellä tekniikan museon toimialue.

Sisältö

Ja alussa oli tarve laskea	4
Tietojenkäsittely reikäkorttikoneiden aikaan — taistelua virheiden kanssa	6
Maamme tietokoneteknologian ensiaskeleet, K.-E. Michelsen	9
Päätimme rakentaa saksalaisen tietokoneen kopion	10
Suomen Teknillisen Museoyhdistyksen säännöt	14